

Slovenski dom

Štev. 77.

V Ljubljani, v torek, 7. aprila 1942-XX

Leto VII

isključno pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujege
izvora Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana:
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Il bollettino No. 674: Incessanti incursioni aeree contro Malta

Il Quartier Generale delle Forze Armate comu-

nica:
Elementi esploranti avversari, appoggiati dell'artiglieria, sono stati respinti nella zona a sud-est di Mechilli. Nella stessa regione nostri velivoli da combattimento hanno attaccato con palese efficacia un concentramento di automezzi, danneggiandone gravemente buon numero. Un aereo non è ritornato. Le ferrovie Marsa Matruh - Alessandria è stata nuovamente bombardata da nostri apparecchi e interrotta in più punti.

Poderose aliquote dell'arma aerea germanica hanno effettuato ripetute incursioni diurne e notturne sull'isola di Malta. L'arsenale, le officine e i depositi di carburanti di La Valletta sono stati potentemente bombardati e un incrociatore in quel bacino è stato centrato. Aerodromo e piste di lancio dell'isola hanno subito notevoli danni. Un Hurricane risulta abbattuto in combattimento.

Vojno poročilo št. 674:

Nepretrgani letalski napadi na Malto

Uradno vojno poročilo št. 674 pravi:

Sovražnikovi ogledniški oddelki, ki jih je podpiralo tudi topništvo, so bili odbiti na področju južnovzhodno od Mekili. Na istem področju so naša bojna letala napadla z vidnim učinkom zbirališče motornih vozil in jih znatno število poškodovala. Ena letala se ni vrnilo na oporišče. Naša letala so znova bombardirala železnico Marsa Matruh - Aleksandrija ter so jo na več točkah pretrgala.

Močni oddelki nemških letalskih sil so ponoči in podnevi ponovno napadli otok Malto. Silovito so bile bombardirane ladjedelnice, tovarne in zaloge pogonskih sredstev v La Valetti. Zadet je bila tudi križarka v tamkajšnjem bazenu. Znatna škoda je bila prizadeta letališčem in vzletiščem na otoku. Ugotovili so, da je bilo angleško letalo vrste Hurricane sestreljeno v letalskem spopadu.

Novo japonsko vabilo in opozorilo Indiji

Tokio, 7. aprila. s. Tiskovni urad ministrskega predsedništva objavlja naslednjo izjavo predsednika vlade, generala Toja, Cesarjeve sile, ki so po zavzetju Rangona zasedle najvažnejšo vojaško oporišča na Indijskem oceanu, oziroma na Andaman-skem otočju, kamor so bili pregnani indijski rodoljubi, ki so se pregrešili s tem, da so se borili za neodvisnost svoje domovine, so zadale britanskim silam in britanskim vojaškim napravam nove zelo hude udarce. Trdni sklep našega cesarstva, da stre ameriške in angleške sile, se je zdaj uresničil. A če bo Indija še naprej pod angleškim vojaškim nadzorom, se bojim, da jo bo v nadaljnjih bojih proti japonskim silam zadela huda nesreča. Japonci še daleč ne smatrajo Indijcev za svoje sovražnike. Japonske namene glede Indije sem podrobno razložil v svojem govoru ki sem ga imel 12. marca, na dan japonskega cesarstva. Trdno sem prepričan da je zdaj napočil ugoden trenutek za indijsko ljudstvo, da napne vse svoje sile ter uresniči svojo vročo željo, ki je izražena v geslu: Indija Indijcem, in si tako zagotovi takšno indijsko ustavo, kakršno si vsi žele. Britanski vpliv v Indiji je na tem, da izgine. V tem trenutku bi rad

Japonski letalski napad na prestolnico indijskega otoka Ceylona

Neresnična angleška poročila o japonskem izkrcanju v luki Akyabu

Bangkok, 7. aprila. s. Angleško uradno poročilo iz Colomba pravi, da so močni oddelki japonskih letal v nedeljo zjutraj bombardirali veliki indijski otok Ceylon. Japonci so napadali z bombami ter v nizkem letu s strojnimi, zlasti okoli mestnega pristanišča in okoli predela Ranmalala.

Tokio, 7. aprila. s. Japonski glavni stan potrjuje, da so mornariška letala silovito napadla Colombo, glavno mesto na indijskem otoku Ceylonu in povzročila hudo škodo. Napadi so v glavnem veljali trgovskim in vojnim ladjam, letališčem, zlasti pa še poglavitnim vojaškim ciljem okoli mesta Colomba.

Tokio, 7. aprila. s. V japonskih krogih pripominjajo, da ima bombardiranje Colomba na otoku Ceylonu bolj političen kakor pa vojaški pomen. Bombardiranje je razumljiva posledica japonskih operacij na otoku Andamani. Med tamšnjim pristaniščem Port Blair ter med Colombom je 1550 km. Ta kraja tvorita tudi zemljepisno prednji postojanki v Bengalskem zalivu. Bombardiranje Colomba spada v okvir japonskih načrtov za zaporo Bengalskega zaliva. Vojaške naprave v Colombu so zanje čase zelo pomnožili in ojačili, zakaj mesto tvori poslednje angleško oporišče, ki lahko zagotovi nekaj zvez z Avstralijo. Bombardiranje Colomba bi utegnilo pomeniti, da so se indijske sanje o svobodi podirle, in utegnile postati krik njihovega končnega osvobodjenja.

Tokio, 7. aprila. s. Agencija Domei poroča z bojišča v Birmi, da se je popolna japonska premoč v zraku na tem bojišču pokazala tudi v soboto, ko se je eno samo angleško letalo dvignilo v obrambo zoper napad japonskih letal na neko angleško oporišče.

Ducejev velikonočni dar ranjencem in vojnim pohabljenecv

Navdušene manifestacije Mussoliniju ob obisku v Frosinoneju

Rim, 7. aprila. s. Tudi druga vojna Velika noč je hrabrim italijanskim ranjenim ter pohabljenim vojakom prinesla izraze hvaležnega ter priznavajočega duha italijanskega ljudstva. Odlpiv in najvišji izraz tega enodušnega priznanja je bil Ducejev dar, ki so ga tovarišem v sivozeleni obleki, ležečim po različnih bolniških središčih vse Italije, prinesli dostojanstveniki stranke ter fašistovske ženske.

Narodna ustanova Dopolavoro, ki se izkazuje z vsakdanjo pomočjo vojakom, je pri večerajšnjih manifestacijah poslala ranjenim in pohabljenim zelo veliko darov, poleg tega pa priredila tudi veliko gledaliških in različnih umetniških zabav, katerih so se udeležile velike množice vojakov. Vse manifestacije so dale priložnost za navdušene demonstracije na naslov Duceja.

V Rimu je Ducejev dar nesel v dom pohabljenecv »Knežinja Piemontskac na Via Aurelia, sam tajnik stranke. Sprejel ga je ravnatelj zavoda in vodja zdravstvenega osebja. Ministra Vidussonija je pri obisku spremljal tudi rimski zvezni tajnik. Minister je sam izročil Ducejev dar vsem pohabljenim vojakom, ki biva v zavodu ter se dolgo in ljubeznivo pogovarjal z njim. Za slehernega je našel besedo pohvale, spodbude in tolažbe. Bolni tovariši so večkrat izrazili tajniku stranke svojo neskončno vdanost in svojo toplo hvaležnost do Duceja. Tajnik stranke je potem odšel v okrepčevališča na postaji Termini in na postaji Tiburtina, kjer se je razgovarjal z vojniki, potujočimi skozi Rim. V druge rimske vojaške bolnišnice so Ducejev dar nesle fašistovske žene.

Rim, 7. aprila. s. Pokrajina Ciociara je bila v soboto deležna Ducejevega obiska, ki si ga je že dolgo želela. Prav zaradi tega, ker je bil nepričakovano, so bile ljudske manifestacije ob tej priložnosti bolj spontane in zato dokaz ljubezni, ki jo goje do Duceja prebivalci tega ozemlja, iz katerega je izšlo že mnogo najboljših delavcev, vrednih naslednikov onih, ki so bili jedro legij starega Rima.

Ob 10 je Duce prispel v spremstvu Eksce, Riccija in Favagrosse ter predsednika »Agipac, prefekta in zveznega tajnika iz Frosinoneja v veliko

tovarno, v kateri predelujejo in pripravljajo v tehnične namene metan. Duce se je ustavljal pred posameznimi napravami. Delavstvo in kmetstvo prebivalstvo, ki se je ob Ducejevem obisku zbralo okrog tovarne, mu je priredilo navdušene ovacije. Duce je odobril program nadaljnjega dela v tovarni in je izrazil svoje zadovoljstvo nad doslej doseženimi uspehi. Tovarno je zapustil med živahnimi manifestacijami in prispel ob 10.45 v Frosinone, kjer ga je sprejela ogromna množica ljudi z nepopisnim navdušenjem. V gostih špalirjih so se ljudje razpostavili po glavni cesti ter vzklikali Duceju ter mu izrazili vso svojo vdanost in vso svojo neomajno vero vanj in v zmago. Duce je stopil iz avtomobila in peš odšel na kraj sredi množice. Frosinonski župan mu je izrazil hvaležnost in veselje spritno časti, izkazane mestu z dolgo pričakovanim obiskom. Množica po večini kmetijskih ljudi, žen in otrok, je obdala Duceja tako, da se je moral ganjen ponovno ustaviti. Z nasmehom je izrazil svoje priznanje in svojo zahvalo za manifestacijo ljudstva, ki je že leta želelo, da bi ga videlo in je bilo končno poplačano. Ko je stopil v

avto, da bi zapustil Frosinone, so ovacije dosegle vrhunec. Malo pozneje ga je ogromna množica znova pozdravila z nepopisnim navdušenjem na železniški postaji, odkoder je Duce z vlakom ob 11.16 odpotoval nazaj v Rim.

Sprejem Eksce. Graziolija pri Duceju

Rim, 6. apr. s. Duce je sprejel Visekega komisarja Ljubljanske pokrajine, ki mu je podal poročilo. Duce mu je dal navodila glede dela na gospodarskem in upravnem polju.

Bolgarski vojni minister o pripravljenosti Bolgarov na vse žrtve

Sofija, 7. aprila. s. Bolgarski vojni minister general Daskalov je dal nekaj izjav o sedanjem položaju v Bolgariji. Poudaril je najprej, da je kljub žalostnemu izidu prejšnje svetovne vojne bolgarski narod v zadnjih dvajsetih letih dosegel znaten napredek na vseh področjih, potem pa je nadaljeval: »Po vojni na Balkanu, ki so jo zmagovito vodili križarji novega reda in pravice, naši zavezniki Osi, smo mogli doseči zedinjenje naše domovine. Bolgarski narod se zaveda svoje srečne bodočnosti, ne posluša sovražnikove propagande in ne prejema za trnek, ki mu ga nastavlja tisti, ki mu obljublja »boljševiški raj«. Bolgarski narod je danes pripravljen na kakršno koli preskušnjo ter na kakršno koli žrtve.«

O nalogah madžarske vojske na vzhodnem bojišču

Budimpešta, 7. aprila. s. Načelnik glavnega stana madžarske vojske general Szombathely je govoril o nalogah, ki jih je madžarska vojska izpolnila in jih bo izpolnila še na vzhodnem bojišču. Poudaril je, da so madžarski bojovniki dali čudovite dokaze o vni in o svojih vojaških sposobnostih. Madžarski vojak je poln neomajnega zaupanja v zmago, ki bo osvobodila Evropo in svet boljševiške nevarnosti ter zagotovila in dala poročstvo za neodvisnost domovine. General je končal z besedami, da je prepričan, da se bodo madžarske čete v bojih na vzhodnem bojišču znale odeti s slavo ob boku hrabrih zavezniških vojakov.

Podrobnosti o atentatu na nemškega poslanika v Turčiji

Carigrad, 7. aprila. s. Turški časopisi prinašajo zdaj še nove podrobnosti o tem, kako je bil pripravljen napad na nemškega poslanika von Papena. Iz teh podrobnosti se jasno vidi, da so napadalci delali po navodilih sovjetskega veleposlanstva. Omembe vredno je dejstvo, da so poslanca Pavlova odpeljali v carigradske zapore, dočim so prijeli Kornilova v Cezareji, odkoder je poskušal pobegniti čez mejo in priti na sovjetsko ozemlje.

Pred indijsko izjavo o angleških predlogih

Bangkok, 7. aprila. s. Novice iz indijske prestolnice pravijo, da je na večerajšnji seji izvršnega odbora indijskega kongresa predsednik Azad povedal, da bodo sklepe odbora glede predlogov angleškega odposlanca Crippsa objavili najbrž danes.

Angleška letala vnovič nad Parizom

Berlin, 7. aprila. s. Nemški poročevalski urad javlja, da so predenčnjim angleška letala znova napadla Pariz. Silovito nemško protiletalsko streljanje je angleška letala odgnalo od vseh vojnoin-dustrijskih ciljev. Bombe, ki so jih Angleži zmetali, so povzročile samo majhno stvarno škodo.

Hud potres je naredil mnogo škode v Tutrakamu ob Donavi v Bolgariji. Odprl se je globok prepad, v katerega se je zrušilo okrog 100 hiš. Število žrtev še ni znano.

Čile in Argentina bosta ostala izven vojne in se nečeta zaplesti v nikake pustolovščine, ki bi jima prinesle zgolj škodo, piše čilenski list »Diario«.

Bolgarska hvaležnost ob obletnici zasedbe Macedonije in Tracije

Sofija, 7. aprila. s. Ob prvi obletnici povratka Macedonije in Tracije k materi domovini, je uradni list »Dnes« v uvodniku povečal junake italijanske in nemške vojske, po katerih eta bili obe pokrajini osvobodjeni, da sta se lahko spet združili z Bolgarijo. Velika noč, ki jo danes obhajamo, zaključuje list, označuje obletnico osvoboditve teh ozemelj izpod nevzdržnega jarma, osvoboditve, ki jo dolgujemo našim velikim zaveznikom Osi. Tem zaveznikom se moramo zahvaliti za vstajenje Bolgarije. Tudi list »Vnevi« se spominja veličastnega dogodka in pravi, da »bolgarski narod ne bo nikdar pozabil padlih italijanskih in nemških junakov, ki so prelili svojo kri za bolgarsko stvar. Izražamo svojo popolno zvestobo velikim zavezniškima narodoma, ki jima dolgujemo svoje vstajenje.

Načelnik romanskega generalnega štaba pri Hitlerju

Berlin, 7. aprila. s. Iz Hitlerjevega glavnega stana poročajo, da je Hitler tam sprejel načelnika romanskega generalnega štaba Stefela, ki zdaj potuje po Nemčiji. General je na povabilo nemške vojske obiskal različne vojaške oddelke ter nemške vojaške naprave.

Nemško vojno poročilo:

Uspešni boji na frontah in v zaledju ruskega bojišča

Hitlerjev glavni stan, 7. apr. s. Nemško urad-

no poročilo pravi:
Na srednjem in južnem odseku vzhodnega bojišča je bilo odbitih več osamljenih sovjetskih napadov. Pri čiščenju ozemlja v zaledju južnega odseka vzhodnega bojišča je bila uničena skupina 3000 partizanov. Velike skupine bojnih strmoglavskih in lovskih letal so v bojih na severnem odseku uspešno podpirale oddelke na kopnem. So-

vjetskim četam so bile prizadete znatne izgube in škoda. V letalskih spopadih in od protiletalskega topništva je bilo sestreljenih 47 sovjetskih letal. Nemške letalske sile so izgubile le en stroj. Letalski oddelki so napadli oporišči sovjetskega brodovja na Baltičkem morju, v Petrogradu in Kronštatu. Bombe velike in največje mere so zadale dve bojni ladji in dve križarki. Bržkone je bila poškodovana tudi ena težja križarka. Težko topništvo vojske je podpiralo napade letalskih sil in obstreljevalo sovražne baterije protiletalskega topništva.

V vodah ob Ribiškem polotoku in ob obali blizu Murmanskaja so bojna letala potopila z bombami 1200 tonsko tovorno ladjo in poškodovala še nadaljnji pet.

V severni Afriki je bil odbit napad britanskih oglednikov. Z dobrim uspehom so bila bombardirana letališča in motorizirane kolone v Marmariki. Z velikim učinkom so se ponoči in podnevi nadaljevali napadi na vojaške in pristaniške naprave v La Valetti ter na britanska oporišča na otoku Malti. Bombe so zadele križarko v eni med ladjedelnice.

Skupina britanskih bombnikov je večeraj popoldne v močnem varstvu lovcev skušala prodreti nad zapadno zasedeno ozemlje. Nemški lovci in protiletalski topovi so sestrelili 14 letal. Na nemški strani ni bilo nobene izgube.

Berlin, 7. aprila. s. Kakor poročajo iz vojaških krogov, so bili vsi ponovni sovjetski napadi dne 5. aprila na vseh odsekih vzhodnega bojišča zavrnjeni. Sovjeti so posebno hudo napadali na bojišču okrog obleganega Sebastopola, pri Harkovu in na srednjem odseku, a povedo so nemške in zavezniške čete boljševiške odbile in jim zadale prav hude izgube v moštvu in orožju.

Nemški obračun o zimskem razdobju vojne v Rusiji Na obeh straneh so že vidne priprave za nove napadnje in obrambe

Berlin, 7. aprila. s. Po sodbi nemških vojaških veščakov bi zimski boji na vzhodnem bojišču zdaj bili pri kraju in za položaj je značilna prehodna doba, ko zaradi odjuge večje delovanje ni možno. V tej dobi zbirajo sile za borbo, ko bo nastopilo suho vreme. Tako na nemški kakor na sovjetski strani so že zdaj vidne priprave za nove napadalne in obrambne nastope. Pri sovjetih se že opaža izčrpanost kot posledica nekoristnega trošenja sil v zimskem vojskovanju. Nemški oddelki, ki so v prvih vojnih črtah navzlic snegu in ledu kljubovali ponovnim boljševiškim napadom,

se seveda ne dajo primerjati z novimi spočitimi četami, pripravljenimi za napad. Toda nikdar in nikjer na vsem ogromnem bojišču ni bojni duh nemških čet klonil niti za hip. Številke ujetnikov in vojnege plena, ki jih je za prvo trimesečje letošnjega leta objavilo nemško vrhovno poveljstvo, dajo prepričljiv dokaz za to. Na boljševiški strani pa je položaj docela drugačen. Množični napadi, ki so napadalcu vselej prinesli močne izgube, so boljševike v zimskih bojih veljali mnogo. Računi nemškega vrhovnega poveljstva o tem so prav izčrpni.

Posvetitev družin presv. Srcu Jezusovemu

V velikem številu in z globoko pobožnostjo opravljajo verniki pobožnost deveterih prvih petkov. Morda še v vsej zgodovini naše škofije ni bilo takšne skupne pobožnosti, ki bi bila vse sloje naroda tako združevala v ljubezni in zaupanju do presvetega Srca Jezusovega.

Ta pobožnost, prav opravljena, bo brez dvoma rodila ta sladki sad, da bo Jezus s svojo milostjo zavladal v dušah, ki spolnjujejo Njegovo vročo željo in sprejemajo prve pelke zadostilno sv. obhajilo.

Jezusa prosimo, da bi kot sad te pobožnosti našim družinam naklonil še eno dobroto: da bi se iskreno in vdano posvetile Njegovemu presvetemu Srcu.

Mnogo slovenskih družin se je že posvetilo presvetemu Srcu Jezusovemu. Njih ime na so zapisane v zlatih knjigah, položenih na flišni oltar, na katerem je Jezus razodel sveli Marijeli Mariji svoje Srce. Naj se proli

koncu naše skupne pobožnosti odločijo še ostale družine in postavijo Srce Jezusovo na svoj družinski prestol, da jim s svojim sladkim vladanjem kraljuje, jih vodi in varuje, da bo oče, poglavar in gospodar družine, katerega vsi člani družine spoštujejo, ubogajo in mu z veselnim spolnjevanjem vseh dolžnosti veselje delajo.

Ce je Jezus obljubil, da bo blagoslovil hiše, v katerih se bo častila podoba Njegovega presvetega Srca, koliko bolj bo s svojim blagoslovom napolnjeval srca, ki se mu posvele, mu skušajo zvesto služiti in mu ljubezen z ljubeznijo vračajo. Kako pa so danes družine posebne varstva in blagoslova potrebne!

Stopite, krščanske družine, pod najmočnejše varstvo božjega Srca in sprejemajte iz Njega najbogatejši blagoslov!

† Gregorij Rožman, škof.

Velikonočni prazniki v našem mestu

Ljubljana, 7. aprila.

Velikonočni prazniki so za nami. Tokrat so bili nenavadno mokri. Vreme se je kisalo že pred tednom, za praznike je pa deževalo včasih kakor za stavo.

Ze na veliko soboto je bilo oblačno, vendar pa ni deževalo. Gospodinj in otroci so tudi letos nosili k žegnju, vendar pa manjše košarice kot druga leta. Ni bilo veliko potic in gnjati, nekaj pa vendarle. V poznem sobotnem popoldnevu je posijalo že lepo sonce in bilo je prav prijetno. Pričakovali smo, da bosta ostala dva praznika lepo sončna, pa smo se urezali. Ob 5 popoldne so bile v stolnici velikonočne slovesnosti. Verske obrede je opravil sam g. knezoškof dr. Gregorij Rožman ob številnem spremstvu duhovščine. Cerkev je bila nabito polna vernikov, med katerimi je bilo tudi veliko odličnikov. Kakor v stolnici so bile velikonočne slovesnosti tudi po ostalih ljubljanskih cerkvah. Od cerkve do cerkve so se vrstile čez vse praznike reke pobožnih vernikov, ki so hoteli molit pred božji grob.

Tudi na velikonočno nedeljo je bilo nebo oblačno. Nič kaj dobrega ni obetalo. Popoldne so bile cerkve spet nabito polne. Posebno prisrčna je bila slovesna pontifikalna sv. maša v stolnici, ki jo je poveljevalo petje stolnega cerkvenega zbora in spremljajoči orkester. Pa tudi po ostalih cerkvah je bila taka gneča, da si komaj mogel v hišo božjo. Proti popoldnevu je pričelo deževati.

Tudi na veliki ponedeljek smo se prebudili v dežju. Zjutraj je bila nad mestom še gosta megla, ki se je le počasi dvigala. Večina obratov je de-

lala, trgovine so bile odprte. Delali pa so le do poldneva, popoldne pa so bile vse trgovine zaprte. Dan je bil prazničen. Popoldne so se oblaki razvlekli in posijalo je sonce. Krasno popoldne je posredovalo vsaj do neke mere velikonočno praznično razpoloženje.

Med velikonočnimi prazniki so meščani ostali po večini doma v mestu. Ceste in ulice so bile v zgodnjih dopoldanskih urah precej prazne, pozneje pa je bilo na njih bolj živahno.

Meščani so se med prazniki zabavali tako kakor vsako nedeljo. Gledališke predstave so bile razprodane do zadnjega kotička, enako pa tudi kinematografske. Tudi gostinski obrati so bili dobro obiskani. Saj smo bili še okrog prvega in še prazniki so bili povrh, pa zakaj si ne bi privoščili kozarček dobre vinske kapljice.

Revežem za veliko noč

Ljubljana, 7. aprila.

Ob priliki velikonočnih praznikov so bili obdarjeni tudi obiskovalci javnih kuhinj. Občinski podporni odbor je priredil v dveh mestnih jedilnicah, ki ju sam vodi, posebno praznično kosilo, pri katerem so bili številni podpiranci. Predsednik odbora Campana je prišel opoldne pregledat obedi in prisostvoval delitvi kosila, obenem pa je sporočil navzočim pozdrav in voščila Eksc. Visokega Komisarja in svoja osebna voščila. Kosilo je potekalo v ozračju prisrčnosti in dalo povod za spontane zahvale s strani obdarjenecv.

Pojasnila glede izdajanja »Nabavnih knjižic za mleko«

Prehranjevalni zavod Vis, Komisariata objavljajo glede razdeljevanja »Nabavnih knjižic za mleko« sledeča pojasnila:

Nabavne knjižice za mleko so izdane na podlagi »Prijava za dodelitev mleka«, ki so jih poedine stranke pripravile (bi jih morale napraviti) v mesecu januarju in sicer onim strankam, ki so na teh prijavah navedle, da dobivajo mleko v mlekarah, oziroma, da ga ne dobivajo nikjer. Te stranke so ostale brez knjižic le, če se je njihova prijava izgubila, ali če so pozabili navesti svoj naslov. Vendar je bilo tovrstnih reklamacij zelo malo.

Strankam pa, ki so po prijavah navedle, da dobivajo mleko od mlekarice, Nabavne knjižice za mleko niso izdane. Stranke, ki so medtem mlekarice izgubile, bodo pa primorane priti v »Urad za razdeljevanje mleka«, Maistrova ulica 10, da se jim knjižice izdajo. Po možnosti naj si stranke ohrbte izjavo mlekarice, da jim mleka več ne nosi. Prehranjevalni zavod pa izrecno opozarja, da je takih strank izredno mnogo. Zato naj stranke potrpe, če ne pridejo takoj na vrsto.

Navodila za prijavljanje izprememb:

Stranke, katerim je v Nabavni knjižici za mleko vpisana premajhna množina mleka, naj predlože »Uradu za razdeljevanje mleka« nabavno knjižico za mleko in kakršen koli dokument, iz katerega je razvidna starost posameznih družinskih članov.

Za novorojenčke je obenem s knjižico predložiti matični izpisek (ki se stranki vrne), za priseljenca pa potrdilo mestnega anagrafičnega urada o priselitvi.

Strankam, ki so imele že prej zdravniška spričevanja, a jim sedaj odgovarjajoča množina mleka ni vpisana v Nabavno knjižico za mleko, se priporoča, da si nabavijo novo zdravniško spričevanje, da prihranijo iskanje prejšnjega izpričevanja. Na vsak način pa naj si ohrbte nova spričevanja stranke, katerih spričevanja so stara nad 2 meseca, z izjemo tuberkuloznih bolnikov in nosečih žena.

Končno Prehranjevalni zavod ponovno opozarja, da sme vsakdo kupovati mleko le v oni mlekarici, kateri je prikjučena ulica (cesta, trg), kjer stanuje in na katero se tudi glasi nabavna knjižica. Rajoni posameznih mlekar so bili pred par dnevi objavljeni v vseh ljubljanskih dnevnikih.

Doba jutranjih in večernih koncertov

Ljubljana, 7. aprila.

Zaradi hude zime in trdega mraza se je letos doba brstja in cvetja za nekaj tednov zakasnila odnočno je bila preložena na toplejše dneve, kar je pač ugodno za sadno drevje, ko bi drugače najbrž nastopila huda pozeba, kakor nedavno pred leti, ko so bili dnevi februarja in marca silno topli in sončni, da je potem vse bujno brstelo in cvetelo, pa je pritisnil pozen pomladanski mrz s slano, ki je napravil silno škodo po sadovnjakih. Sadno drevje letos počasi brsti. Nikjer še ne cvete, ker so pač v zunanem pogledu še premrzli dnevi.

Doba brstja in cvetja pa je združena tudi z dobo jutranjih in večernih koncertov. Naši pevci vseh vrst se že oglašajo in pojo ob vsakem vremenu svoje jutranjice in večernice. Kljub slabemu velikonočnemu vremenu, celo ob dežju se je dvigal škrjanček ob jutranjih in popoldanskih urah, kakor tudi ob drugem času v značne višave in tam žvrgolel svojo pesem.

Lepo pojo svoje pesmice sinice in penice. Kos že začenja svoje jutranje in večerne koncerte, ko se postavlja na visokih drevesih in zapoje svojo pesem. Prav zgodaj spomladi je človek, ki je pešal po Dolenjski cesti mimo železniške čuvajnice ali po lžanski cesti mimo botaničnega vrta, lahko poslušal živo in krepko pesem neznanega ptiča, ki prihaja že dolga leta vsako pomlad in poje po nekaj tednov svoje »Zivili Zivili! Ta pevec je sedaj že utihnil in se skril. Pravijo, da je bila priba. V deželo pa se še niso povrnilo lastvice, najbrž jih ovira slabo vreme. Kmalu pa bo zakukala v zelenem bukovem gaju kukavica. Letos mogoče tudi nekoliko pozneje? K nam se vrača drzni srakoper, ki pač ni odlični pevec, pa je drugače selivec prebrisan in tudi ropar. Zadnji pa pride k nam kosce s prepelico, ki bosta prvi po travnikih, druga po žitnih poljih prepevala Bogu čast in slavo.

Za vaje v vajeke znižana voznina v Magistrovem avtobusu od Tavčarjeve ulice nasproti kavarni Evrope do Stadionu v meščansko šolo za Bežigradom, ki obiskujejo strokovno nadaljevalno šolo. Povratna karta velja samo 80 centesimov.

Javna dražba najdenih predmetov bo 8. aprila ob 9 na železniški postaji Ljubljana.

Železniško legitimacijo s pripadajočimi dokumenti na ime Rožman Vincenc je izgubil železničar na progi Ljubljana-Crnomelj. Najditelj se naproša, da jih odda v prometno pisarno na postaji Ljubljana ali pa pošlje upravi »Slovenskega doma«. Stroške povrne.

Mladinska prireditel

»Ludi juveniles«

Ljubljana, 7. aprila.

Kakor pri vsakem zveznem poveljstvu, so bile tudi pri zveznem poveljstvu v Ljubljani 1. aprila kulturne tekme, tako imenovane »Ludi juveniles«. Vsi organizirani Italijani so se udeležili na tej preizkušnji, ki vsako leto pokaže napredek v fashi-stični kulturi med mladino.

Točno ob devetih so v veliki dvorani italijanske gimnazije ob navzočnosti zveznega podpoveljnika, zvezne nadzornice, načelnika glavnega stana in strokovne komisije odprli vpricho tekmovalcev kuverte, v katerih so bile naloge, ki jih je glavni poveljnik poslal za izbirne zvezne tekme. Naloge so bile naslednje:

Ballata: Otroci, vi morate biti zvesti čuvarji vsega življenja nove junaške omike, ki jo ustvarja Italija.

Male Italianke: Duh zmage veleva: dolžnost, pogum in popolna posvetitev domovini.

Mlade Italianke: Rim je ime, ki izpolnjuje zgodovino dvestih stoletij. — Rim je nosilec svetovne omike.

Namizni turnir na Korotanu

Ljubljana, 7. aprila.

Da nismo ostali za velikonočne praznike v Ljubljani brez slehernega športnega sporeda, je poskrbel delovni Korotan in je priredil obširen namizni turnir. Igrati so začeli na velikonočni ponedeljek in bodo tekme trajale še dan ali dva. Povabljeni so bili vsi ljubljanski klubi, ki goje to panogo športa in odziv je bil prav dober. V tekmah so nastopili juniorji, seniorji, verificirani in neverificirani igralci ter moštva. Razen prireditelja so prišli pometiti svoje moči še najboljši od Mladike in Hermes. Za tekme je bilo precej zanimanja; organizacija je bila v dobrih rokah.

Rezultati včerašnjih iger.

Seniorji neverificirani

Florjanc D. : Rezar 2:0; Blagne : Sobočan 2:0; Merala : Urban 2:0; Marolt : Florjan L. 2:1; Lili. ja : Stafel 2:0; Leben : Bogataj 2:0; Škofic : Peterca 2:0; Zajc : Zajček 2:1.

II. kolo:

Blagne : Florjanc D. 2:0; Merala : Marolt 2:0; Lili. ja : Leben 2:1; Škofic : Zajc 2:0.

III. kolo:

Merala : Blagne 2:0; Lili. ja : Škofic 2:0. Merala : Lili. ja 2:0.

Juniorji:

V prvem kolu Potočnik brez partnerja. Podobnik : Bec 2:0; Klun : Landero 2:0; Jankovič : Sajo. vic 2:0; Sevshek : Erzer 2:0; Košak : Purkart 2:1.

II. kolo:

Potočnik : Bec 2:0; Meden : Klun 2:0; Sevshek : Jankovič 2:0; Purkart : Gale 2:1.

III. kolo:

Potočnik : Meden 2:0; Sevshek : Purkart 2:0; Potočnik : Sevshek 2:1.

Seniorji verificirani

Bradeško : Belec 2:0; Keržič O. : Gabrovšek 2:0; Keržič Z. : Ivanc 2:0; Krečič : Jankovič 2:0; Bogataj : Bajec 2:1; Božič : Purkart 2:0; Recek : Bec 2:0; Medved : Djanovski 2:0.

II. kolo:

Bradeško : Krečič 2:1; Medved : Bogataj 2:0.

III. kolo:

Bradeško : Medved 2:0. O nadaljevanju tega turnirja bomo še poročali.

Novice iz Države

Sestanek časnikaarjev zaveznških držav v Benetkah. V petek, soboto in nedeljo bo v Benetkah sestanek časnikaarjev in predstavnikov časnikaarskih sindikatov ter stanovskih združenj iz držav Osi in raznih drugih zaveznških držav. Zborovalci bodo razpravljali predvsem o raznih političnih vprašanjih. Sodelovali bodo znani italijanski in nemški časnikaarji, poleg njih pa tudi časnikaarji iz Hrvaške, Madžarske, Bolgarije, Romunije in Slovaške ter še nekaj drugih tujih časnikaarjev. Madžarsko delegacijo bosta vodila predsednik madžarskega časnikaarskega združenja Kolosvary Barcza ter vodja uradne telegrafske agencije dr. Zimmer.

Vendo licenza rigeneratore gomma vecchia caucci'u procedimento semplice, prevattato con certifi- cato statale. Se-ivera Cassetta U 3194 M. Uni- one Pubblicità Italiana Roma	Prodám dovoljenje za regeneriranje starega gumi in kavčuka Enostavna procedura, patentirana z državnim potrdilom. Pišite na: Cassetta U 3194 M. Uni- one Pubblicità Italiana Roma
---	--

Kaj vpliva na uspehe v šoli

Vsi izmed vas, ki imate otroka v tej ali oni šoli, pač gojite vsaj na tihem željo, da bi vam ga ta šola kar najbolj usposobila za vsakovrstne boje v poznejšem življenju. In prav imate! Kajti šola res mora, ali bi vsaj morala biti pripravljena za življenje. To je nekaj, kar bi se moralo razumeti samo od sebe.

Od česa pa zavisi uspeh v življenju, recimo v tem ali onem poklicu (najsaj ga opravlja kdo bolj z roko ali pa pretežno z duhom)? Mislimo, da je treba pritriliti franc. mislecu A. Binetu, ki zatrjuje, da je tukaj treba upoštevati štiri stvari: zdravlje, inteligentnost (razumnost), značaj (trdna volja, pridnost, vestnost), in pa — nekoliko sreče. V tej četvorici bi še posebej poudarjal inteligentnost, to je način, kako vzameš, ko opravljaš svoje posle, to ali ono v roke, čeprav ne gre morda zgolj za ročno delo.

»Inteligentne« (razumen), mislijo ljudje, da je samo tisti, ki dela z glavo, češ »delavcu«, to je delavec z roko, vobče ni treba razumnosti! Toda take in podobne trditve niso več vredne, kakor če bi kdo rekel, da je zraka treba le piti, ki po zraku leta, a človek, ki po zemlji hodi, da lahko živi brez nje.

V kakšnem razmerju pa je šola do inteligentnosti? No, ako vaš otrok v šoli »dobro napreduje« (izpričevalo, pohvala), s tem še nikdar ni rečeno, da bi zato tudi moral biti kdo ve kaj inteligenten. Uspeh v naših šolah še vedno namreč največ zavisi od vse drugačnih pogojev, kakor pa uspeh v življenju: v šoli, kakor jo imamo, posebno v srednji, odločuje zlasti pomnež. Glavno

je, da si dečko ali dekle zapomni in pa zna, ako le mogoče, to ali ono povedati z istimi besedami, kakor je slišal od učitelja ali bral v knjigi; a premalo šola uvaža, da bi otrok to, česar se je naučil, znal v raznih, posebno pa v »novih« položajih življenja tudi — porabiti.

Rado se zgodi, da starši zamenjajo dober pomnež svojega otroka (vse si zapomni takoj — bo še nekaj iz njega) z inteligentnostjo ter na ta način vzamejo manj vreden nadomestek za pristno blago. Binet je točno povedal rekoč, da pomnež, ki človeku pomaga si kaj zapomniti, čestokrat nalikuje premetenemu sleparju, ki se izdaja za pravo inteligentnost. Zgled! Priprosto dekle je moralo v bolnišnico; in ko se je zvečer loti vročina, pa na glas izgovarja kar cel niz grških in hebrejskih stavkov. To je pač moralo biti inteligentno dekle, bi marsikdo rekel. Toda stvar je v resnici bila takale. Mladenka je služila pri protestantovskem duhovniku, ki je na glas prebiral svoje molitve v grškem in hebrejskem jeziku, ter si je to modrost na čisto mehanski način zapomnila, čeprav ni razumela niti ene same besede. Tudi vi si na pr. lahko zapomnite začetni verz kitajske himne, če vam ga citiram, pa zato ne boste ne bolj in ne manj inteligentni nego ste bili prej.

Nikakor pa nečemo v nič devati vloge, ki jo igra sposobnost za pomnjenje v našem življenju. Toda uvaževati moramo, da je pomnež vendarle vse kaj drugega, ko pa inteligentnost. Pomnež ima samo ta opravke, da mi tisto, kar sem si prej kdaj hotel ali nehotel zapomniti, pozneje bolj ali manj verno zopet stopi pred oči. Pomnež se torej vsikdar obrača v preteklost ter mi v ugod-

nem primeru obnovi ta ali oni doživljaj iz preteklosti.

Marsikoga izmed vas veže na pr. v izvrševanju poklica kar dolga vrsta različnih predpisov, ki se jih moraš, recimo kot železničar, zavoljo lastne in tuje varnosti, točno držati. Kot stori vsikdar to, kar je predpisano za ta ali oni primer, recimo rudar, ki zna v rovu prav ravnavati s svetilko ter si ne prežiga cigarete na nevarnem mestu, ker je to po predpisih prepovedano, še ni, da bi moral biti inteligenten. Lahko da si je predpise pač zapomnil in jih izpolnjuje, ker se tako — zahteva. Toda vzemimo, da se globoko v rovu kar naenkrat pojavi taka nevarnost, ki v predpisih ni izrecna omenjena!

Zato pa v šoli ni inteligentni tisti učenec ali učenka, ki zna »kakor Oče naš, česar se je »napilil«, ampak le oni, ki se mu štrina ne zmeša tudi takrat, ako učitelj s kakim vprašanjem poseže vmes, oz. če vobče vprašanja stavi drugače, kakor pa »stojijo v knjigi«.

Iznajdljivost v teh novih položajih življenja. Ta lastnost pa nima nemara domovinske pravice samo pri boljše oblečenih ljudeh; iznajdljiv, reči hočem inteligenten, je namreč lahko tudi najprostejši delavec. Imamo dovolj inteligentnih delavcev, pa tudi dovolj ne-inteligentne gospode!

Kadar učitelj da učenca ta in ta »red«, ga ne presoja po tem, kaj učenec vobče zmore, temveč po tem, kaj takrat, ko je vprašan — zna, se pravi kaj zna iz te in te tvarine. In za ocenjevanje tega znanja se rabijo točke 1

do 5 ali še više, do 10, oz. pridevniki? odlično, pdb., dlb., elabo. Inteligentnost pa se ne da »izraziti s točkami, ampak v ta namen služi ocenjevalna skala: normalno, nadnormalno, podnormalno inteligenten. Normalno inteligenten je tisti, ki ima take (telesne in duševne) sposobnosti, da ob njih zmaguje naloge, ki mu jih stavi ona socialna skupina, v kateri živi (šolski razred, poklic, stan, rodbina, svoj, narod... A kdor ni sposoben se podrediti obseveljavnim ciljem in nalogam svoje skupine, temu pravimo, da je — podnormalno inteligenten. In nadnormalno inteligenten je tisti, ki je kos takim nalogam in pogojem življenja, kateri so za povprečnega človeka povsem novi.

Če ta in ta učenec svojega tovariša, kateri je normalno inteligenten, po razumnosti nekoliko prekaša, ga zato še ne bomo imeli za nadnormalno inteligentnega; in če nekoliko zaostaja za njim, še ne bomo rekli, da je podnormalno inteligenten, temveč mu bomo priznali normalno inteligentnost. In tako se torej normalna inteligentnost ne da izraziti s piko (točko), temveč z — daljico. Ali drugače rečeno: normalna inteligentnost ima svojo »širino«.

Po dosedanjem opazovanju je med šolskimi otroki pa mladostniki 50 do 60 odstotkov povprečno ali normalno inteligentnih; 20 do 25 odstotkov jih je nadnormalno (med njimi 1 do 2 odstotka izredno) inteligentnih; a 20 do 25 odstotkov manj inteligentnih (med njimi 1 do 2 odstotka podnormalnih, slabomnih).

(Dalje jutri.)

Pisane raznoterosti iz sodne kronike

50 letnica sodišča v Cerknici — Nepremičnine nemških izseljencev

Ljubljana, 7. aprila.

Letošnje vremensko čemerne velikonočne praznike je skromen reporter porabil za to, da je začel listati po starih sodnih zapisnikih, sodnih kronikah, kjer je našel marsikatero, tudi za širšo javnost zanimivo drobtinico.

Kako je bilo razvito in organizirano sodstvo na sedanem Notranjskem? Kako odlični pravniki in sodniki po včasih služili pri sodiščih v Ložu in v Planini? Na sedanem Notranjskem sta najstarejši sodišči Lož in nato Logatec. Kdaj so bila ustanovljena okrajna sodišča? Po viharjem letu 1848 je marca 1849 cesarski patent določil, da izvira vsa sodna oblast iz države, odpravila je vsa dotakratna patrimonialna sodišča, ločil sodstvo od uprave ter zapovedal javen in usten postopek. Julija meseca nato so bila ustanovljena okrajna, deželna, pozneje tudi okrajna sodišča.

Iz patrimonialnega sodišča v Hasbergu pri Planini na Notranjskem je bilo organizirano okrajno sodišče v Planini, ki je tam nato poslovalo do leta 1875, nakar je bilo z ozirom na potrebe prebivalstva in ugodnejšo lego premeščeno v Logatec, kjer okrajno sodišče posluje že 67 let. V Planini tako pri patrimonialnem, kot tudi pri poznejšem okrajnem sodišču so delovali in uradovale prav odlični sodniki, tako pravnik Anton Gogala, ki je študiral v Paviji in dosegel važna mesta v sodniški karijeri. Bil je oče publicistu in pripovedniku L. Kordešu, dalje je tam služboval tudi dr. Globočnik, poznejši sodnik v Postumiji, ki je prvi že leta 1884 vpeljal v Postumijski jami primitivno električno razsvetljavo.

Okrajno sodišče v Ložu, ki je obsegalo mnogo večje ozemlje kakor sedaj, saj je podeden spadal tudi Sv. Vid nad Cerknico z vsemi tamošnjimi naselji, se tudi ponaša, da so tam službovali odlični pravniki, tako pisatelj dr. Hinko Dolenc, in dr. Edvard Volčič, odličen pravnik, ki si je pridobil mnogo zaslug za razvoj slovenske pravniške literature in terminologije. Tudi njegov oče, aktuar Volčič, je tam nekaj let služboval.

Lokalne potrebe in razmere so naposled sodno upravo primorale, da je bilo ustanovljeno še tretje

okrajno sodišče, to v Cerknici. Sodišče je bilo ustanovljeno leta 1892, torej prav pred 50 leti, tako da letos to sodišče slavi svojo petdesetletnico. Lokalni kronist v Cerknici bo pač podal obširnejše poročilo!

V prvem četrtletju je bilo doslej po reporterjevih zapisnikih na okrožnem sodišču 56 razprav zaradi prestopkov glede prekoračenja maksimalnih cen. Bilo je 31 obtožencev obsojenih zaradi navajanja cen na skupno kazen 200 dni zapora in na 4350 lir denarne kazni. Oproščenih je bilo 17 obtožencev, druge razprave še niso končane.

Bilanca nepremičninskega trga za prvo četrtletje je zadovoljiva, tudi v primeri z bilanco lanskega leta za to razdobje. Zemljiška knjiga je zaznamovala v treh mesecih že nad 150 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost do 10 milijonov lir. Zadnji čas je bila zaznamovana kupna pogodba,

s katero je prodal Drago Lunder, trgovec v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 7, »Podpornemu društvu za duhovnike ljubljanske škofije« v Ljubljani nepremičnino vl. št. 688 k. o. Udmat (hiša v Tovarniški ulici št. 11 in vrt) za 118.700 lir.

Drugače je bilo prodanih tudi več nepremičnin, ki so bile last nemških izseljencev. Prenos lastninske pravice na nove kupce pa še ni bil izveden v zemljiški knjigi. Glede prodaje nepremičnin, lastnih poprej nemškim izseljencem, so bile že objavljene posebne odredbe in navodila. Prenos lastninske pravice na novega lastnika je v prvi vrsti formalno-pravno vezan na odobritev kupne pogodbe od strani nemškega delegata, ki je drugače generalni pooblaščenec za vse zemljiške transakcije. Interesenti za nepremičnine nemških izseljencev morajo torej upoštevati vse odredbe in navodila, ki so bila doslej v tem pogledu izdana. Splošno ni večjih težav in ovir za nakup teh nepremičnin, ki v prvi vrsti v mestu obstoje iz različnih stanovanjskih hiš in vil, pa tudi iz raznih zemljiških parcel, katerim so cene v splošnem ostale neizpremenjene, ponekod pa so se celo dvignile nad lansko ceno.

Italija : Hrvatska 4:0 (0:0)

Na velikonočno nedeljo sta se srečali italijanska in hrvaška nogometna reprezentanca v prvi mednarodni tekmi, odkar je postala Hrvaška država nezavisna. Tekma je bila odigrana v Genovi. Za Italijane je bila nedeljska tekma tudi majhen jubilej, saj je bila tekma 150., kar jih je igrala Italija z najrazličnejšimi državnimi reprezentancami. Pa ne le jubilej, ampak tudi temeljita priprava za srečanje s Španci, ki bo čez 14 dni v Milanu. Italijanski zvezni kapetan je postavil take močve, ki bodo najbrž nastopali tudi proti Špancem.

Hrvati so šli v Genovo dokaj samozvestno, saj so imeli pokazati lepe rezultate s turneje po Švici. Hrvate je, kakor znano, zastopalo kompletno moštvo Gradjanskega. Prvi polčas so se Italijanom dokaj uspešno upirali in je tekma ostala do tedaj neodločena. V drugem polčasu pa Hrvate Italijanom niso bili kos. Spravili so morali štiri gole v svoj žep, sami pa niso zabili niti častnega. Poraz je precej visok a zaslužen, in

Hrvatje se morajo tolažiti le še s tem, da so pač nastopili proti močnejšim igralcem.

Nastopili pa sta obe enajstorici v teh-le postavah:

Italija: Griffanti, Foni, Rava, Campatelli, Andreolo, Grezar, Biavati, Loich, Babetto, Mazzola, Ferrari.

Hrvaška: Urech, Brozović, Dubac, Lechner, Jazbinšek, Kokotović, Cimermančič, Wöfl, Lešnik, Antolkovič in Pleše.

Zmago domačega moštva so tisoči prisotni navdušeno pozdravili.

Kratek potek igre:

Na blatnem in težkem terenu se igra, ki jo je sem in tja motil tudi dež, dolgo ni mogla razviti. Moštvi sta igrali v splošnem malo povezano in zelo površno, kar velja predvsem za obe napadalni vrsti, ki sta zamudili marsikatero priložnost za usodni dogodek. Tudi obe obrambi sta delali zelo nervozno, toda kljub številnim kotom na obeh straneh (3:2 v korist Hrvatov) se nobenemu izmed nasprotnikov ni posrečilo zadeti v mrežo. Do odmora sta ostali obe svetilnici nedotaknjeni.

Po odmoru se je slika kmalu začela spreminjati — v škodo gostov. Italijanski stroj je začel delovati in zmerom nevarnejši so postajali sunki proti Urhovemu голу. Že v 10. min. je prišlo, kar je moralo priti! Biavati je lepo postregel Babetto, ta pa z ostrim strelom ukanil hrvaškega vratarja. 1:0 za Italijo. Komaj se je začelo znova, se je že spet približala nova nesreča. Spet je ušel Biavati; to pot je bil Ferrari, ki je ujel njegov predložek in že drugič je moral Urech pobirati usnje od mreže. V 12. min — 2:0 za Italijo. Sedem minut pozneje sta bila spet v akciji ista igralca; to pot sta zamenjala vloži: Ferrari je dodal Biavatiju, ta pa je opravil ostalo — s krasnim strelom v desni zgornji kot. 3:0 za Italijo.

Gostje so prišli v obrambo. Italijanski napad stiska še odločneje. V 27. min. spet nevaren izlet »azzurov«; Biavati je na strelu, toda Brozović ga položi — proti pravilom. Enajstmetrovko strelja Grezar in stanje je — 4:0 za Italijo. Do konca je še več kakor 15 minut, toda vse kaže tako, da so se igralci že zadovoljili z doseženim.

Častna izjava gobarskemu veščaku g. A. Begu

V »Slovenskem domu« z dne 2. aprila t. l. je pod zaglavjem »O gobarski gobavosti, strokovnjaki in novi čudežni gobi« objavljen polemičen članek, s katerim se čuti žaljenega na časti g. Ante Beg št. in sicer kot goboslovec ter pisec nekega članka v »Slovenskem narodu« z dne 25. febr. t. l.

Podpisano uredništvo izjavlja odkrito, da obžaluje način in ton pisanja članka v »Slovenskem domu« z dne 2. marca t. l., ker se ti isti članek z g. Begom ne spušča v strokovno razpravljanje, ampak ga na neprimeren in žaljiv način napada in sramoti. Ta članek je zaslavljen v naš list, ker ga odgovorni urednik ni prečital zanašajoč se na osebo dopisnika, čigar ime smo g. Begu povedali.

Obžalujemo, da se je zgodila g. Begu krivica in odkrito izjavljamo, da obsojamo vsako pisanje, ki kogar si bodi, zlasti stanovskega časnikarja, žali.

Ljubljana, dne 31. marca 1942.

Ljubljana

Koledar

Danes, torek, 7. aprila: Herman Jož.
Sreda, 8. aprila: Dionizij.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarni: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayer R., Sv. Petra cesta 78.

Vse one trgovce in zavode, ki še niso vrnili vreč za moko, ponovno opozarjamo mestni preskrbovalni urad, da morajo vreče za moko zanesljivo vrniti v torek 7. aprila ob 14 do 17 v Vidmarjevem skladišču v Gradišču. Kdor vreč ne bo vrnil ta dan, mu bo zapadla kavcija.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Torek, 7. aprila: Zaprt.
Sreda, 8. aprila ob 17.30: »Konto X«. Red A.
Četrtek, 9. aprila ob 17.30: »Iligenja«. Red B.

Opera:

Torek, 7. aprila: Zaprt.
Sreda, 8. aprila ob 16.30: »Faust«. Red Sreda.
Četrtek, 9. aprila ob 16.30: »Evgenij Onjegin«. Red Četrtek.

Hrvati poskušajo še nekajkrat, da bi prodrli silni zid Rave in Fonija, toda vse je zaman. Premoč domačinov je zmerom vidnejša; še štiri kote imajo v dobro v tej drugi polovici igre in več ko zaslužena je njihova zmaga.

Italijanska enajstorica se je v teku igre vidno znašla in je v drugi polovici tekme zapustila dober vtis, čeprav ni izključeno, da bo treba nekatera mesta vseeno zasesti z drugimi ali pa sedanje moči bolj vskladiti z ostalimi. Občinstvo je zmago domačin, pa tudi goste iz prijateljske države, po končani tekmi pozdravilo z dolgotrajnimi ovacijami.

Nemški sodnik Fink je opravil svoj posel prav dobro.

Depuratori d'acqua Čistilniki za vodo

Dott. ing. Paolo Ferrari s. a.

Milano

Telefono 691-405

Via Carlo Farini, 75

Società special'izzata per Depuratori d'acqua per caldaje a bassa, media ed alta pressione del tipo a Calce-Soda, e a Fosfato, per Degassatori, per la cos ruzione di impianti di filtrazione lenta e rapida previa eventuale aggiunta di coagulante. Impianti di depurazione a Zeolite, di deferrizzazione, di sterilizzatori, ed impianti di sollevamento e distribuzione d'acqua. Cercasi rappresentante esclusivo.

Specializirana tvornica čistilnikov vode za kotle na nizki, srednji in visoki pritisk z apnencem-sodo in s fosfatom, za izdelovanje razplinjačev, gradnjo naprav za počasno in naglo filtracijo, tudi z dodatki za strjevanje. Čistilne naprave na zeolit, za izločevanje železa; sterilizatorji in naprave za črpanje in razdeljevanje vode.

Iščemo izključnega zastopnika.

BUDINO CON PESCE // RIBJA PASTETA

Oggi che l'alimentazione dev'essere regolata con estrema razionalità, il Budino La Rocca merita ogni preferenza come alimento completo. Entrano nella sua composizione pesce, olio puro d'oliva e verdure, tre elementi basilari, di altissimo tenore nutritivo e squisitamente appetitosi.

Dandane, ko mora biti vaša prehrana urejena s skrajno racionalnostjo, zaslužiti pač RIBJA PASTETA La Rocca vsako prednost kot popolno hranivo. V njeno zmes je vmešano ribje meso, čisto olivno olje in zelenjava, tri osnovne vrline, ki so redilne in izredno točne.

LA ROCCA
BARI

Za vedno smo izgubili najsikrnejšo, najboljšo, edino zlato mamico, sestro in teto, gospo

Marijo Longer

vdovo po fin. pregledniku

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 7. aprila ob pol 4 popoldne z Zal iz kapele sv. Petra na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. aprila 1942.

Sava, Bronka, Jelka, Milan in Edi, žalujoči otroci, in ostalo sorodstvo.

KONEC GREENEJEV

S. S. van Dine

KRIMINALNI ROMAN

35

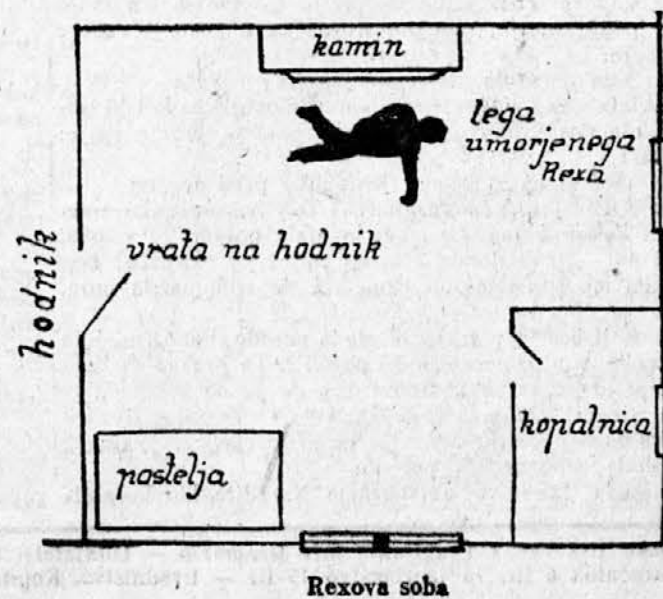
»Glej ga, glej. In zato se lahko sklepa, da je bil, preden je odšel skozi vrata, v Sibilini sobi.«
»Domnevam, gospod.«
»No, dajte no, Sproot, vi zanesljivo veste, da je bil tam.«
»Da, bil je, gospod.«
»Zdaj pa nadaljujte evojo Odisejo.«
»Zaslužil bolj ime Ilijada zaradi svoje tragičnosti. Vsekakor je dr. Von Blon takoj prihitel na pomoč.«
»Ali ni šliš strela?«
»Zdi se mi, da ne, ker je bil preveč vznemirljen, še bolj pa se mi je zdel razburjena gospodična Sibila, ki je šla za njim.«
»Ste slišali kakšno njuno pripombo?«
»Ne, nič nista govorila, kolikor vem. Odšel sem spet nazaj po stopnicah telefonirat gospodu Markhamu.«
Ob teh besedah se je pojavila pri vratih Ada s preplašenimi očmi.
»Nekdo je bil v moji sobi,« je spregovorila nemirno, »vrata na balkon so odprta in na preprogi se poznajo stopinje, ki so zaradi snega še sveže. Kaj naj to pomeni?«
»Ali so bila vrata zaprta, ko ste šli od doma?«
»Da, gotovo, pozimi jih skoraj nikdar ne odprem.«
»So bila zaklenjena?«

»Tega ne vem čisto natančno, toda zdi se mi, da so bila. Ne vem, kako so mogli priti tam skozi, zlasti še, ker nisem pozabila obrniti ključa.« Heath, ki ga je stvar silno podžgala, se je dvignil, kakor da bi rad boljše slišal.
»Verjetno spet isti človek v tistih svojih toliko priljubljenih galošah?«
Markham je prikimal in se spet obrnil k Adi:
»Hvala lepa, gospodična. Boljše bo, če greste v kakšno drugo sobo in tam počakate. Želim, da vaša soba ostane nedotaknjena, v takšnem stanju, kakor ste jo dobili, vse do tedaj, ko jo bomo lahko raziskali.«
»Odšla bom s kuharico v kuhinjo,« je odvrnila Ada. »Sama ne morem ostati.«
»Kje je doktor?« je vprašal Markham Sproota, ko je Ada odšla.
»Pri gospodični Sibili, gospod.«
»Povejte mu, da moramo nujno z njim govoriti.«
»Majordom je odšel.«
Vance je začel hoditi sem in tja po sobi. Njegove oči so bile napol priprte.
»Dogodek postaja vedno blaznejši,« je potem dejal. »Prav nič ni bilo treba še novih sledov, da so vsi stvari še bolj zamotani, kakor pa je že bila. Zdaj smo res že precej blizu pravim čarovnijam.«

Preden pa je Markham mogel odgovoriti, je vstopil Von Blon. Nič več ni bil tak kot običajno. Pozdravil je brez besed ter si nemirno gladil brke s stresočimi se prsti.
»Sproot mi je dejal, gospod doktor, da vi niste slišali strela, ki je počil v Rexovi sobi.«
»Ne, nisem ga slišal. (Zdelo se je, da ga je dejanje osupnilo in vznemirilo.) In vsa stvar je še toliko bolj čudna, ker so bila vrata, ki drže na hodnik, odprta.«
»Vi ste bili v sobi gospodične Sibile, ni res?« Vance je naredil malo odmora in medtem pozorno motril Von Blonov obraz.
»Res je, Sibila je trpela...«
»Dobro, bolel jo je vrat ali kaj podobnega, toda to nas zdaj ne zanima. Dejstvo je, da niti vi, niti ona nista slišala strela. Je tako?«
Doktor se je poklonil.
»Zvedel sem za nesrečo šele tedaj, ko je Sproot potkal na vrata in me poklical.«
»Ali je šla gospodična Sibila z vami v Rexovo sobo?«
»Mislim, da je prišla tja neposredno za menoj. Dejal pa sem ji, naj se nobene stvari ne dotakne in naj se rajši vrne v svojo sobo... Ko je odšla, sem slišal, da je Sproot telefoniral v vaš urad in sem smatral za potrebno počakati, da pridete vi. Po posvetovanju s Sibiljo sem ohvestil gospo Greenejevo o novem zločinu in sem ostal pri njej, dokler me Sproot ni prišel klicati.«
»Pa niste videli nikogar, niti slišali kakšnega sumljivega ropota?«
»Nič. V hiši je bilo nenavadno tiho.«

»Ali se morete spomniti, če so bila vrata Adine sobe odprta?«
»Ne spominjam se točno. Pa so že morala biti zaprta, drugače bi bil to opazil.«
»Kako je danes dopoldne z gospo Greenejevo?«
Vancejevo vprašanje, ki je bilo zastavljeno brez posebnega poudarka, se ni zdelo važno.
»Nekoliko boljše, toda nesreča z Rexom jo je zelo pretresla. Ko sem odhajal iz njene sobe, je tarnala.«
Markham je vstal in se ves razburjen približal vratom.

»Policijski zdravnik bo tu čez nekaj minut. Preden pride, bi rad še videl Rexovo sobo. Pojdite z menoj, gospod doktor, vi, Sproot, pa ostanite tu pri vratih.«
Dvignili smo se po stopnicah čisto potihem ter smo pazili, da ne bi zbudili pozornosti gospe Greenejeve. Rexova soba je bila, kot vse druge v hiši, široka in prostorna. Imela je dve okni brez zaves. Stene so bile zadelane s policami, polnimi knjig, po vseh kotih po sobi pa so tudi še ležale knjige in časopisi. Človek bi prejel dobit vtis, da je bila to prej delovna soba kakor pa spalnica.

Andrejčkov
Jože:

Zalost in veselje

Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

520.

Ker Aleš ni in ni hotel sprejeti poveljništva, so na njegovo prigovarjanje postavili na to mesto starega krmarja. Aleš je prevzel njegovo mesto za krmilom in skupaj sta varno vodila 'Lastavico' proti kraju, kjer so mislili, da sta padla v morje kapitan in Tomaž.

521.

Uslavili so ladjo daleč od otoka, ki se jim je zdel pravi, ker je bilo morje plitvo. Štirje moške z Alešom so v čolnu šli iskal po morju okoli otoka. Našli so plavajoče sode, kose lesa, zaboje in jadra, same ostanke od španske ladje, ki se je bila tudi tisti dan razbila.

522.

»Ce so se rešili mornarji tudi s te ladje,« si je mislil Aleš, »so se gotovo sešli z našima in zdaj skupaj čakajo pomoči.« Ta misel se mu je še bolj potrdila, ko je na bregu našel ostanke ugaslega ognja in ležišče iz mahu. Takoj je zapovedal veslati nazaj k ladji.

Edinstveno mravljišče v mecklenburškem gozdu

Prvi zemljevid »življenjskega prostora« teh malih gozdnih prebivalčkov

Nek nemški prirodopisec je z vso natančnostjo preiskal neko gozdno mravljišče, v katerem je bilo po njegovem štetju kakšnih šest do sedem milijonov mravelj. Ugotovitev, do katerih je pri tem prišel, so res od sila zanimive. V svojem poročilu, ki ga je o tem svojevrstnem raziskovanju napisal, piše tisti prirodopisec, med drugim tudi tole:

Celotno naselje mravelj obstaja iz 58 glavnih ter 31 stranskih mravljišč. Prostor, po katerem mravlje hodijo vsak dan na »lov«, meri približno šest hektarov. Dolžina vsega »cestnega omrežja«, ki veže posamezna manjša mravljišča, znaša celih sedem kilometrov in pol. Ena sama, glavna cesta je dolga 400 metrov!

Tokrat se je tudi prvič zgodilo, da je kdo izdelal natančen zemljevid tega »življenjskega prostora« mravelj, teh malih gozdnih prebivalčkov. Na

podlagi takšnega zemljevida, bo mogoče točno ugotoviti, koliko se bo »regulacijski načrt« glavnega mesta teh mravelj v enem letu spremenil. To mravljišče, ki bo vsekakor postalo še slavnijo, je v nekem večjem gozdu v mecklenburški pokrajini.

Naslednja značilnost, ki je vredna omembe, je tudi ta: Dočim se običajno mravlje stalno »vojskujejo« med seboj ali se vsaj sovražijo, vlada med posameznimi mravljišči na omenjenem področju popoln mir. Ker je končno tudi znano, da so mravlje prav zaradi tega, ker z vso neizprosno uničujejo razne zajedalce na rastlinah in po drevmu, zelo koristne živalce, si lahko predstavljamo — končujejo to svoje zanimivo poročilo berlinski častnik — kakšna sreča je za lastnika tistega gozda, da so se prav na njegovih tleh mravlje naselile v tako ogromnem številu.

Petrolejska proizvodnja v lanskem letu

Po zadnjih cenitvah ki temelje na podatkih za prvi enajst mesecev lanskega leta, je svetovna proizvodnja surovega petroleja lani znašala 2.205 milijonov sodov. Številka kaže, da je bil lani na tem polju dosežen precejšen napredek v primeri z letom 1940, ko je petrolejska proizvodnja znašala 1.995 milijonov sodov. Lani so si torej preskrbeli kar 210 milijonov sodov petroleja več kot prejšnje leto. Pri tem računu pa niso upoštevali tistih množin petroleja, ki ga je pridobila Rusija, kajti o tem ni bilo mogoče dobiti nobenih zanesljivih podatkov, niti takšnih, ki bi omogočili vsaj približno ocenitev. Med najpomembnejše dobavitelje petroleja na svetu spada Nizozemska Indija. Zelo pomembna pa je v tem oziru tudi Romunija. Samo otok Sumatra lahko da na leto do 37.330.000 sodov petroleja.

Worms — dokaj starejši od Rima

Mesto Worms je postalo slavno že zaradi marsičesa, najbolj pa elovi po tem, da je eno najstarejših nemških mest. Po zadnjih ugotovitvah zgodovinarjev je bilo to mesto ustanovljeno že leta 1942 pred Kristusom, torej pred 3884. leti. Po tem takim je mesto Worms, ki ga je tudi zgodovina večkrat omenjala, za celih 1360 let starejši kot pa Rim. Na podlagi raznih izkopavin so arheologi postavili trditve, da je bilo področje, kjer danes stoji mesto Worms, naseljeno že v neolitski dobi, kar bi se z drugimi besedami reklo, že pred kakšnimi 30.000 leti. Sprito tega — piše »Centraleuropa« — z vso zanesljivostjo lahko trdimo, da je bil Worms ustanovljen vsaj že leta 1942 pred Kristusom.

Nova vrsta neprozornega stekla

V Italiji so začeli zadnje čase izdelovati nove vrste neprozorno steklo, ki ga delajo iz čistega kremenjakovega peska. Uporabljajo ga — poroča »Agenzia Nazionale« — med drugim tudi pri pečeh, v katerih topijo rudo. S takšnim steklom namreč lahko zelo dobro nadomestimo tanke preluknjane plošče, skozi katere v topilnicah sika ogenj. Novo steklo se imenuje »rotosil«. Njegova dobra lastnost je zlasti velika odpornost proti učinku raznih kislin.

Trop divjih prašičev v boju z ogromno bornejsko kačo

Japonski časopisi poročajo o nenavadnem dogodku, ki ga je doživel v Sarawaku na otoku Borneu japonski častnik. Mudil se je v nekem bornejskem gozdu na lovu, nenadno pa se mu je nujil prizor, ki ga podobnega še ni doživel v svojem življenju, in še marsikdo drugi tudi ne. Zagledal je trop divjih prašičev, ki so brskali po gozdu in iskali hrane. Častnik je bil prepričan, da se je moralo zgoditi nekaj nenavadnega, da so prašiči zagledali tak silen cvilež. Ker je bil junak, kolikor se je le dalo, da bi videl, kaj je, se jim je približal. Zagledal je ogromno kačo, ki je pravkar požirala divjega prašiča in ga skušala celega pogoltniti. Prašiči pa so svojemu nesrečnemu »tovarišu« takoj priskočili na pomoč. Nabralo se jih je okoli kače, ki se je davila z mastno pečenko, cela čreda. Zaletavati so se začeli s svojimi ostrimi zobmi v velikaneko kačo ter jo na ta način le prisilili, da je plen izpustila. Z rešenim prašičem vred se je potem divja čreda podala dalje iskat hrane, kača pa je bila pri tem boju tako hudo razmesarjena, da je

obležala na tleh, tako da si jo je tisti japonski častnik zdaj tudi prav od blizu lahko ogledal. Imel je pač veliko sreče, da ga divje zverine niso opazile.

Riba — napovedovalka potresov

V nekem japonskem akvariju so svojčas imeli priliko opazovati na neki ribi, ki so jo bili svojčas ujeli v kitajskih vodah, nenavadeo pojav. Zivalca jim je dokazala, da že nekaj ur vnaprej lahko na pove potres.

Približno pet ur pred zadnjim potresom je tista čudna riba postala v akvariju nekam čudno nemirna. Začela je begati po veliki stekleni posodi, v kateri je bila zaprta, ne da bi se bilo v njeni bližini kaj izrednega dogodilo, kar bi bilo lahko vzrok takšnemu njenemu nemirnemu vedenju. Čez nekaj ur pa so spoznali, kaj je bil vzrok temu nenavadnemu pojavu. Zemljo je stresel silovit potresni sunek. Sprva so sicer to samo šele domnevali, pozneje pa so to svojo domnevo tudi znanstveno dokazali ter odtlej tisto ribo imenujejo »napovedovalka potresa«.

Kakšno starost dočakajo razne živali

O starosti živali, naših najzvestejših tovarišic in spremljevalk v življenju, smo si večinoma že na jasnem. Pes, naš neločljivi drug, živi 10 do 25 let, kar je največ odvisno od rodu. Njegova sovražnica mačka dočaka 15 let. Konj kljub težkemu delu ki ga opravlja, vzdrži 20 do 30 let, vol ne dosti manj, 25 let. Ovca živi navadno tudi 10 let, volk pa dvajset let. Zajec 6 do 10 let let bega po hostah in njivah, v neprestanem strahu za svoje življenje. Dika naših planinskih gozdov, urni jelen, lovi dni svoje svobode po visokogorskih smuhtih tudi 40 let, če ima srečo. V daljnjih vročih krajih opreza pol stoletja za plenom kralj lev. Če ga prej ujamejo, čaka na smrt v kakem zverinjaku skupno z mnogimi drugimi živalmi. Tam bo tudi dromedar, ki bi v svoji dočki dočkal svojih 40 let, enako tudi zabavna opica orangutan, dočim veličastni slon v ujetništvu preživi več rodov, saj živi do 100 let. Črna krokodila se dere po poljih 80 let, dolgokraka čaplja opreza za ribami do pol stoletja, kraljevski orol se lahko prevaža po sinjih višinah 30 let. Naš malček v grmovju, ljubki lišček, dočaka 18 let, nenadkritljivi pevec slavček 12 let. Krivokljune papige, hčere daljnjih vročih pokrajin, žive nad 100 let. Tudi mišičasta želva se plazi po prahu več kot eno stoletje, dočim je pa našemu močeradcu prisojenih 40 let, za bi pa samo 15 let, če je gad ali modras, naši strupenjači z najvišjo starostjo 10 let, prej ne spravita na oni svet. Roparska škuka preganja po ribniku lagodnega krapa lahko tudi 100 let. Drobnja mravlja, vzor pridnosti in delavnosti, se veseli življenja eno leto. Hišna muha, nadležnica in prenašalka bolezenskih klic, v štirih mesecih svojega bitja povzroči dovolj sitosti. Rjavi hrošč pa se le šest tednov veseli svojega življenja.

Sueški prekop največja prevara 19. stoletja

Znano je, da je marsikak iznajditelj naletel na silne težave, preden je uveljavil svoj izum. Preden so zgradili na Angleškem prvo železnico, so nekateri poslanci ugovarjali temu, nekateri celo iz golega praznovanja. Nek poslanec je trdil, da je to »vražji izum«, drugi pa je spet dokazoval, da je nemogoče, da bi se železna košala vrtela po železnih tračnicah. Na velike težave v angleškem parlamentu je tudi naletel slavnj graditelj Sueškega prekopa Francoz Lesseps. Eden največjih angleških državnikov v parlamentu je odklanjal ta načrt, z besedami: »Prekop bo podoben smrdljivemu jarku, polnemu žab. Ta načrt je največja prevara današnjega veka...!«. Ko pa so leta 1869. dogradili Sueški prekop in tako skrajšali ladjam pot do Indije za nekaj tednov, so uvideli največji nasprotniki tega načrta, kako zelo so se motili. Lessepsu so priredili zmagoslaven prihod v London in so mu izkazali največje časti.

Hudomušna češka koza

Iz neke občine na južnem Češkem poročajo o naslednjem zabavnem dogodku. Pri neki priliki je tamkajšnji župan imel na domače prebivalstvo, ki se ga je mnogo nabralo okrog velikega zvočnika sredi tiste vasi, govor, v katerem je med drugim tudi poudarjal, kako velik napredek so prinesli zadnji časi v deželo. Pri teh njegovih besedah pa je v zvočniku začelo nenadno nekaj škripati, vedno bolj in bolj, in nazadnje je županov glas popolnoma utihnil. Uvedena je bila seveda takoj stroga preiskava, da se ugotovi, kdo se je drznil motiti župana pri njegovem govoru. Nazadnje so tistega »zlikovca« le izsledili. Ugotovili so, da je žico, s katero je bil mikrofonski zvezan z zemljo, pretrgala sosedova koza, ki se je pasla za bližnjim plotom.

Knjižnica, v kateri... same lesene knjige

V Kaselu imajo svojevredno knjižnico, kakršne najbrž ni nikjer več na svetu. Vse knjige, ki jih imajo v njej, so lesene, platnice in listi. Razpravljajo samo o vprašanjih lesa, gojitvi posameznih vrst dreves ter predelave njihovega lesa v industriji. To čudno knjižnico je ustanovil konec preteklega stoletja Karl Schielbach. Knjižnica danes obsega okrog 500 knjig, ki so vse izdelane iz lesa, katerega so dobili v parku cesarja Viljema. Vsaka teh knjig je zapeta z jermenčkom iz marokanskega usnja, na katerem je napisano, iz kakšnega lesa je tista knjiga in kje je drevo, ki ji dalo les zanj, raslo. Tudi listi so, kakor rečeno iz lesa in sicer iz izredno finih, tankih deščic ter je na njih napisan cel prirodopis rastlinstva.

KORENČEK

RENARD

ROMAN GRDEGA OTROKA

»Kakšen čuden duh!« reče.

»Dobro jutro, mama,« pravi Korenček.

Gospa Lepicova potegne odejo s postelje, voha po vseh otihi in kmalu najde.

»Bil sem bolan in ni bilo posode,« hitro pove Korenček, ki meni, da je to najboljša obramba.

»Lažnivec! Lažnivec!« pravi gospa Lepicova.

Odhiti iz sobe, se vrne s posodo, ki jo epretno skriva in jo mirno potisne pod posteljo, potegne Korenčka s postelje, zbere družino in vpije:

»Kaj neki sem zagrešila, da imam takega otroka?«

In že privleče cunj, vedro vode, poplavi ognjišče, kot bi gnila požar, stresa posteljnino in vsa razburjena in jokaje vpije: »Zrak! Zrak!«

Potem pa spet maha z rokami Korenčku pred nosom:

»Nesrečnej! Torej te pamet zapušča! Tak boš navadno zmešal! Tako živš kakor živina! Če bi živini dala posodo, bi vedela, kaj z njo. Ti pa — ti se domišliš in se valjaš po ognjišču! Bog mi je priča, da me spravljaš ob pamet in da bom umrla nora, nora, nora!«

Korenček stoji bos in v srajci in gleda posodo. Ponoči ni bilo posode in zdaj je tam, skoncema pri postelji. Ta prazna in bela posoda ga slepi in predrzno bi bilo trditi, da je ne vidi.

In ko ga njegovi obupani domači, prihajajoči porogljivi sosede, pravkar došli pismošča morijo in silijo vanj z vprašanji, odvrne naposled, strepo zroč v posodo:

»Častna beseda! Jaz se več ne spoznam. Naredite, kar hočete!«

Zajcl.

»Nič ni več melone zate,« pravi gospa Lepicova. »Sicer si pa kakor jaz, ne maraš je.«

»Ravno prav,« si reče Korenček.

Tako mu dopovedujejo, kaj mara in česa ne mara. Na splošno velja, da mora marati samo tisto, kar mara njegova mati. Kadar je sir na vrsti, mu reče:

»Povsem prepričana sem, da ga Korenček ne bo jedel.«

In Korenček misli:

»Če je o tem prepričana, ni vredno, da bi ga poskušal jesti.« Vrh tega ve, da bi bilo nevarno.

Saj ima časa zadosti, da ustreže svojim najbolj čudnim muham po krajih, ki ve zanje samo on! Pri posladku mu reče gospa Lepicova:

»Pojd, nesi tele melonove rezine svojim zajcem.«

Korenček uboga in stopica z drobnimi koraki ter drži krožnik na moč vodoravno, da ne bi česa stresel.

Ko stopi v hlev k zajcem, se zgrnejo okoli njega. Nosijo se kakor razgrajči, uho na ošesa, smrček kvišku, sprednje tačke naravnost, kakor bi se odpravljali bobnat.

»O, počakajte,« reče Korenček. »Hipec, prosim, Delimo.«

Ko sede na kup blata, do korenin ogolodanega plevela, zeljnatih kocenov in popeljnovega listja, jim da melonovo zrnje in popije sam melonov sok: sladek je kakor sladko vino.

Potem postrga z zobmi, kar so njegovi domači pustili na rumenih, s sladkorjem potresenih rezinah, vse, kar se v ustih še raztopi, in podaja zelene lupine zajcem, ki čepa v krogu na svojih zadkih okoli njega.

Vrata v hlev so zaprta.

Sonce prvih popoldanskih ur prihaja skozi reže med opekami in pomaka končice svojih žarkov v hladno senco.

Motika.

Starejši brat Feliks in Korenček delata drug zraven drugega. Vsak ima svojo motiko. Feliksovo je naredil kovač po bitji starejši.

meri, skoval jo je iz železa. Korenček je naredil svojo čisto sam, iz lesa. Vrtnarita, se trudita, se kosata, kateri bo pridnejši. Nenadoma, v hipu, ko bi najmanj pričakoval — nesreče se dogajajo vselej ravno v takem hipu — udari Feliks Korenčka z motiko po čelu.

Nekaj trenutkov potem je treba odnesti in previdno položiti na posteljo brata Feliksa, ki je omedlel, ko je zagledal kri pri svojem bratu. Vsa družina je pokonci in okoli njega, stopa po prstih in v strahu vzdihuje.

»Kje je dišavna steklenička?«

»Malo mrzle vode, prosim, da mu zmohimo senca.«

Korenček stopi na stol, da bi ga videl preko ramen in mimo glav svojih domačih. Čelo ima obvezano s kosom platna, ki se je že pordečilo. Kri pronicja skozenj in polzi z njega.

Gospod Lepic mu je rekel:

»Dobro te je kresnil!«

In sestra Ernestina, ki mu je obvezala rano, doda:

»Kakor bi usekal v sirovo maslo.«

Nič ni vpil, zakaj dopovedali so mu, da nič ne hasne.

A glej, brat Feliks odpre eno oko, potem drugo. Strah ga je že minil in ker se mu barva polti postopoma vrača, se vznemirjenost in groza umikata iz srca.

»Zmeraj etara pesem!« pravi gospa Lepicova Korenčku. »Ali nisi mogel paziti, negoda!«

Puška.

Gospod Lepic reče svojima sinovoma:

»Dovolj je za vaju, če imata oba skupaj eno puško. Bratom, ki se ljubijo, je vse skupno.«

»Da, papa,« pravi starejši brat Feliks, »delila si bova puško. Zadosti bo celo, če mi jo bo Korenček od časa do časa posodil.« Korenček ne reče ne da, ne da ne, Ne zaupa.

Gospod Lepic potegne puško iz zelenega tulca in vpraša:

»Kateri od obeh bratov jo bo nosil prvi? Zdi se, da bi moral biti starejši.«